Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте

И чужому научайтесь,
¡Свого не цурайтесь,

СВОБОДА

„Въ своей
хатѣ
своя правда

И сила
и воля"
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ

Число 16 | ДЖЕРСІ СІТІ. Н. Д. Пятниця 25 Мая 1894. | ГОДЪ II

„ПОПЪ въ ДЗВОНЪ

а чортъ въ клепало, бодай ся его телепало."

(Народна пословиця.)

Одного разу оравъ хлѣборобъ ниву, котра завдавала ему много працѣ, а зъ ней нѣякого хосна не мôгъ дôждатись, бо була по бôльшой части камениста и тверда на плугъ. Неборачиско нашь працьовникъ, якъ разъ въ той день, зломивъ плугъ, конина зъ тяжкой працѣ здохла — оставъ ся въ рукахъ лишень батôгъ, на котрôмъ хлѣборобъ зôгнавъ всю свою велику злôсть тымъ, що ставъ го проклинати на чôмъ свѣтъ стоить. Такъ само довелось днесь и редакторови „Свободы" зôгнати всю свою злôсть на чорнилѣ и перу: щобъ перше почорнѣло, а друге въ рукахъ здеревѣло!

Для чого сей гнѣвъ и проклятє — скрислимо въ слѣдуючихъ словахъ:

Во всѣхъ передовыхъ статіяхъ „Свободы," звертали мы увагу тôльки на тое: що нашому народу, тутъ въ Америцѣ, есть конче потребне знати и опôсля дѣлати, щобъ не бувъ погордою, посмѣховискомъ, пôдножіємъ, смѣтемъ въ очахъ просвѣщенныхъ нѣмцѣвъ, американôвъ и т. д. Сотки а сотки Русинôвъ пôйшли за нашимъ голосомъ и днесь, вдячнѝ за тое, пишуть благодарнѝ письма и поступають такъ, якъ имъ вказано.

Але, якъ то кажуть, межь пшеницею знаходить ся коколь, межь зерномъ полова, межь чистою, здоровою чередою паршива вôвця, межь добрыми здоровомыслячими людьми, знайдешь глупого, упертого, жидôвского водоноса Ивана, котрый на все и на вся смѣеть ся въ своей глупости и хотячи уходити за мудрого, а дурный якъ сакъ, плете небилицѣ и бовтає мовъ несамовитый о тôмъ чого не розумѣе и о чôмъ му навѣть и по тверезому не снило ся

Говори такому жидôвскому дроворубови и водоносови що му тутъ въ Америцѣ треба троха уцивилизоватись, троха окресатись, пристати до братства, до „Союза", дати на церковъ, на Народный Дôмъ и т. д. а ôнъ на тое каже: „або церковь дасть менѣ ѣсти, чи братство дасть менѣ роботу, або чи „Союзъ" заплатить мôй довгъ въ старомъ краю, чи я буду въ Народнôмъ Дому мешкати, а съ читальнѣ якій ми хосенъ?" Такъ то думають пусти головы и сами незнають що бовтають угнивыми языками.

Тіи недоуки и тіи пôвдикп, хотяй справдѣ окрещенѝ, богато и богато шкодять народному дѣлу — бо зле скорше принемаеть ся якъ добре.

Такѝ хрунѣ знаходять ся въ старôмъ краю въ кождôмъ селѣ и мѣстечку. Прійдуть выборы: чи то до сойму краєвого, чи то до Думы державной — щирѝ рускѝ патріоты не досыпляють ночи, тôлько заходять ся всѣми силами и способами, щобъ рускѝ люде выбирали на посла руского чоловѣка, а не поляка, або жида. Въ выборчихъ округахъ тамъ и сямъ одноголосно постановлено и на честь руского имени присягнено, що всѣ выборцѣ пôйдуть рука въ руку и на руского посла ôддадуть свôй голосъ.

Але въ самый день выборôвъ, въ котрый всѣ зъ нетерпѣливостію чекають на результатъ, наконецъ, по тяжкôй боротьбѣ, съ сей и съ той стороны, дають ся чути крики: пôльскій посолъ выйшовъ побѣдоносно, а рускій упавъ меньшостію пару голосôвъ. Черезъ що! Черезъ тее, що знайшло ся пару рускихъ хрунѣвъ, перевертнѣвъ, що за кавалокъ ковбасы, за мыску смердячихъ драглѣвъ, за килишокъ парухи продали свои голосы на пôльского, або жидôвского посла и ôттакъ запродали свою совѣсть, свою честь, свôй нарôдъ за кавалокъ стерва.

Нашъ нарôдъ у старôмъ краю такими погорджае и плює зрадникамъ въ очи и такому хруневи нѣ чести нѣ пріюту въ рускôмъ дому нема.

Такъ само мають поступати наши чесни русины тутъ въ Америцѣ, зъ тутейшими прихвостами, пошиванцями, перекинчиками, мадьяронами. Такій чоловѣкъ, котрый ôдрѣкає ся рôдной мовы, рôдной исторіи, рôдного народу — не вартъ жить на свѣтѣ, ходити по святôй землѣ и ясне сонце оглядати!...

Сли протое, дороги братя, знайдеть ся мѣжъ вами такій пôдлый и безъ всякои чести чоловѣкъ — омынайте его!

Родимцѣ!

Сли хочете заховати вашу нарôдну руску честь и бути сынами поступу и просвѣты, а не зацофаньцями, шкаралупниками при схилку XIX–го столѣтія, то проганяйте такихъ зрадникôвъ геть ôдъ себе, а сами здоровѝ прямуйте простою и певною дорогою до цивилизаціи, до просвѣты, до добробыту. Ставайте въ ряды уже просвѣченыхъ народôвъ и ступайте зъ ними шукати правды и щастя для себе и для грядущого вашого поколѣнія. Откиньте старе, пристаре, забобонне вѣрованіе во всякого духа; спитайте ся себе самыхъ: на що Богъ давъ розумъ и волю чоловѣкови? чи не на те, щобъ шукавъ правды и въ книзѣ природы читавъ и учивъ ся пôзнати свого Сôздателя и Творця, Его всемогущôсть, доброту, премудрôсть и провидѣніе?! Отворѣть святе евангеліє и прислухайте ся безсмертнымъ словамъ Христа, умершого за насъ. Въ св. писаніи стоить: не всякому духу вѣруйте, але напередъ „спробуйте его". Дальше Спаситель говорить: „будьте мудрѝ, хитрѝ и прозорнѝ, якъ змѣи, а чистѝ, простодушнѝ и невиннѝ, якъ тотѝ голубы". Тіи двѣ правды запамятайте собѣ добре въ вашôмъ життю, дороги братя.

Въ нынѣшныхъ часахъ много а много повстає учителѣвъ баламутôвъ, котрѝ для власнои корысти всякими способами старають ся одурити темный нарôдъ, а ôттакъ выдерти ôдъ него запрацюваный центъ.

Нашъ нарôдъ рускій ту въ Америцѣ мае способнôсть переконати ся самъ о такихъ дурисвѣтахъ, обманьщикахъ, що дурять нашого чоловѣка на кождôмъ кроцѣ и за свôй обманъ беруть гроши. Оденъ зъ тыхъ ошустôвъ кричить: „jak zaplacisz 25 dularow za umarleho, a 5 dularow za lazarowe evanheleje", то душа небôжчика пôйде просто до неба, а если нѣ, то буде задержана въ пеклѣ, доки не „napiszim do biskupa", бо теперъ „taky kurs i prajs"....

Такъ, бѣдный робôтнику, живый лазарю, — плати зъ остатного за умершого лазаря и за лазареве евангеліе!...

Другій, бувши въ старôмъ краю громадскимъ гайдукомъ, що чистивъ чоботы solgabiro–ви, тутъ въ Америцѣ бересь просвѣщати нарôдъ, а самъ кругомъ дуракъ и хитрымъ способомъ ошукує бѣдного руского робôтника, горлаючи му до уха: же ôнъ боронить вѣру и народнôсть, зъ котрои потôмъ по сальонахъ самъ высмѣваеть ся. Богато зъ нашихъ людей далось ошукати и въ своей глупотѣ наслѣдують такихъ ошустôвъ. Не всякому духу вѣруйте, але будьте хитрѝ и мудрѝ, о руски робôтники, и не давайте ся ошуковати!

Наконецъ, кличемо до васъ: майте розумъ и старайте ся сами пересвѣдчити ся кто вамъ каже правду и кто брехню. Переконайте ся, о руски робôтники, кто вашь приятель и другъ: чи той, що хоче зъ васъ послѣдный центъ выдерти и оставити васъ въ темнотѣ, въ глупотѣ, — чи той, котрый перестерѣгає васъ ôдъ ошустôвъ и заохочує до просвѣты, до пôзнания правды до закладання читалень, до вписовання ся до робôтничого народного руского „Союза"?

Осудѣть самѝ!

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"!!

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!
ДРУГЕ
ГОЛОВНЕ СОБРАНІЕ
„Народного Руского Союза" въ Америцѣ.

День 30-го Мая сего року повиненъ бути назначеный и пôдкрисленый не тôльки въ календарѣ кождого американского Русина, але що бôльше, незатертыми буквами записаный въ серцю и памяти всякого зъ насъ, що звемо ся Русинами!

Той день мае велике историчне значенє и єсть великой ваги для американской Руси!

На той-бо день зъѣдуть ся представители руского народа зъ цѣлой Америки, щобъ радити о народнôмъ дѣлѣ, щобъ переконати ся скôльки мы соединеными силами въ Союзѣ зробили доброго для народнои ідеи, о скôльки крокôвъ поступили напередъ и що дальше подобає дѣлати и якъ дѣлати, щоби осягнути тую цѣль, за для котрой „Союзъ" уже розвинувшій свою дѣяльнôсть, бувъ заложеный.

Въ сей день, его-же сотвори Господь, возрадуймось братя и возвеселѣмъ ся въ онь!

Такъ якъ тая печалива мати, дивлячись на свою дитину, же она що-дня розвиває ся и здорова росте, а котрой при рожденію пророковали скору смерть, тѣшить ся и радуеть ся, такъ само американска Русь радуеть ся и веселить ся, видячи, що ей первенецъ „Союзъ" розвиває ся, росте и крѣпне що-дня, котрому тяжки вороги передъ часами проспѣвали „вѣчную память".

Гей, вороги тяжкіи! Не жаль було-бъ се для насъ наколи-бъ вы булѝ намъ чужими — а то дѣти юродивѝ, ôдрѣкли ся бѣдной, пониженой матери Руси, и причепились до богатшой, чужой Мадьярщины, щобъ разомъ зъ нею плювати на порабощену!...

Вы, выродки, Богомъ и людьми проклятѝ, — дума

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю.......... 2.50

Всѣ дописи и грошѣ просимъ висплати пôдъ адресою:
To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходитъ що тиждня въ Пятницю

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...$ 10.00
,, ,,Six months. ,, 6.00

All money or money orders should be addressed to:
,,Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J., as second class mail matter.

[illegible] руский народъ [illegible] ся свого людского права и буде рабомъ до вѣку и вы, по прикладу другихъ, постановили жити й [illegible]утъ въ Америцѣ его потомъ [illegible] кровою!...

Вы надармо спѣвали [,,]вѣчную" ще въ повиттю [в]ашому ,,Союзу", а теперъ [д]ивѣть ся на вашу ганьбу [и] соромъ, що руский народъ [на]учивъ ся и своихъ людцихъ правъ не зрѣкъ ся; [т]о

[М]ы вѣримо свято, що рускій народъ
[Н]е вырѣкъ ся чести, не зрѣкъ ся свободъ,
[Щ]о за права намъ всѣмъ святи
[М]ы станемъ дружно разомъ всѣ,
[И] хочь въ полонъ насъ продають браты
[М]ы порвемъ оковы — и дойдемъ меты!

Такъ!... Вы, прибувши [до] Америки якъ тая дика [о]рда, уважалисте руского [р]обôтника, яко говорячу [ск]отину, темного, глупого [и] привыкшого до рабского [по]слушеньства ще зъ старо[го] краю пôдъ ударами ма[дя]рской нагайки. Тутъ вы [ста]ли грати ролю мадяр[ск]ихъ гайдукôвъ, зôгнали въ [од]ну череду мовъ нѣмыхъ [ов]ецъ и запродали разомъ [зъ] рускими церквами и ру[скі]й народъ пôдъ именемъ hungarians тутейшимъ [ен]скопамъ на смѣхъ и на [га]ньбу!...

Родимцѣ!

День 30-го Мая буде [ясн]ымъ доказомъ, що всѣ [во]рожи думки и намѣренія [ва]шихъ противникôвъ вѣт[ро]мъ розвѣялись, щезли, [про]пали, бо рускій народъ тутъ въ Америцѣ пробудивъ ся, прозрѣвъ и пôзнавъ своихъ гнобителѣвъ.

На голосъ ,,Свободы" и на поклинъ рускихъ патріотôвъ нашъ народъ зрозумѣвъ и переконавъ ся, же му потреба лучити ся, братати ся въ одну руску родину, въ оденъ правдиво рускій ,,Союзъ".

Нашъ народъ уже въ бôльшôй части пôрвавъ кайданы темноты, облуды, обманьства, якими его спутали фалшивѝ пророки и зъ патріотичнымъ запаломъ сотками а сотками вступае пôдъ рôдный прапоръ ,,Народного Руского Союза въ Америцѣ". Рускій робôтникъ зрозумѣвъ надто добре, що му треба не тôлько матеріяльной пôдмоги, але що больше, — освѣты, розвитку его душевныхъ силъ, и обзнакомлення зъ теперѣшнымъ положеннемъ суспôльности, зъ ей напрямомъ, зъ ей хибами и зъ ей стрѣмленіями. Нашъ працювникъ переконавъ ся, що му потреба мати ширшѝ погляды на свѣтъ и на тее, що въ немъ творить ся, котрыхъ-то поглядôвъ не мôгъ доелѣдити въ мадярско-словацкихъ проповѣдяхъ голошеныхъ неуками и обскурантами перекôнчиками.

Душа рускихъ робочихъ людей бажала щось кращого, щось ідеальнѣщого, — бажала свѣтла правды и науки, бажала осолодити хоть одну хвилю тяжкой щоденной працѣ читаннемъ мудрыхъ книжочокъ и газетъ, писаныхъ для него и его рôдною мовою.

,,Союзъ" хоть ще въ такъ короткôмъ часѣ свого истнованя, постаравъ ся уже въ части задосить учинити тимъ вымогамъ.

Теперь, о рускій робôтнику, котрый ще не забувъ еси якъ руска мати тебе ховала, рускими грудьми тебе кормила—годовала, рускій ,,Отче нашъ" тобѣ проказувала, — скинь и пôрви оковы, наложенѝ на тебе вражими руками. Покинь чужу, а вернись до своей родины и до свого ,,Союза" пристань!

Вы, котрѝ невѣрилисте въ силу руского духа и волѣ, но противно думали, що начате нами дѣло не доведесь до кôнця — подивѣть ся, переконайте ся и не будьте невѣрными, але вѣрными и до ,,Союза" приставайте!

Зъѣздъ Русинôвъ-союзникôвъ на 30-го Мая въ Шамокінъ, есть яснымъ, якъ сонце, доказомъ: же рускій народъ въ Америцѣ починае жити своимъ життемъ, розвиваесь и ступае по дорозѣ просвѣты, цивилизаціи и всемірной обновы.

Днесь смѣло можемо сказати:

Лине пѣснь побѣдна, несесь пѣснь весела:
Що люта доля зъ землѣ насъ не стерла,
Що мы живемо и що ще не вмерла.
Такъ! Ще не вмерла! Ще Русь животѣе,
Доки намъ въ серцяхъ жаръ любови тліе,
Доки охота есть у насъ до труду
Для меншого брата, — для руского люду,
Доки одвага есть въ насъ стати смѣло
И безъ зневѣря взяти ся за дѣло,
И не лякатись, не ити лукаво,
Не просити ласки, —намъ, де наше право!
. . . .
Ставаймо разомъ до святого труду!
Якъ свята згода настане на Руси
И якъ минуть ся перевертнѣ й трусы, —
Якъ зникнуть бесслѣдно погани крамоли,
Скажемъ: ще не вмерла и не вмре нѣколи!

ЩО ЧУВАТИ въ СТАРОМЪ КРАЮ.

— Зъ краю доносять о новôмъ нещастю, яке навѣстило Галичину. Перше нещасте, же сего року по декуда панує велика посуха и трудно дôждатись пожаданого дощу. Знову въ всхôдной части Галичины появилась холера и ширить ся чимъ разъ то дальше.... Боже, Боже, коли вже разъ настануть кращи часы для нещасной краины?!...

⁂

— Зъ Вѣдня пишуть, що оденъ жидокъ, слухачъ медицины, не здавши екзамену, хотѣвъ зъ ганьбы застрѣлити ся: Купивъ собѣ револьверъ и почавъ стрѣ[ляти до себе аж] пять разôвъ, але все хибивъ. На остатку стрѣливъ и зранивъ собѣ... нôсъ.

⁂

— Зъ ôттамъ доносять также, якъ то братъ и сестра ôдобрали собѣ разомъ житте.

Въ Вѣдни жие одна вдова, котра по смерти мужа тяженько мусѣла заробляти на себе и на утриманне двохъ дѣточокъ. Хлопчикъ мавъ 11 лѣтъ а дѣвчинка 9. Они, видячи якъ то гôрко приходить бѣдной матери-вдовицѣ заробляти на щоденный кусокъ хлѣба для себе и для нихъ, дуже жаль имъ зробило ся, що ей помочи не можуть — постановили одôбрати собѣ житте и такъ не бути тягаромъ для матери; якъ постановили такъ и зробили. Одной недѣлѣ пôйшли на дунайскій мôстъ и тамъ передъ товпою людей обняли ся, поцѣловали ся и разомъ скочили до воды.

⁂

— Черезъ тамтогорôчнѝ зливы и дощѣ, якъ мы уже писали, бѣднѝ хлѣборобы не тôлько не мали зерна на хлѣбъ для себе, але не було навѣть на засѣвъ. Для того выдѣлъ краевый розôславъ по выдѣлахъ повѣтовыхъ суму 300,000 з. р., щобъ роздати помѣжъ бѣдныхъ газдôвъ титуломъ безпроцентовой позички. На повѣтъ Горлицкій припадае 5,000.

⁂

(Рухъ Полiтичный)

Одъ коли въ року 1848 знесена зôстала паньщина и народови рускому дана бува яка така свобода называти ся людьми, по людски думати и дѣлати, тодѣ коло народного ôдродження и освѣты були першими робôтниками руски священики. Они-то вели руску політику, входили въ зносины зъ правительствомъ, промовляли за рускій народъ, але въ загалѣ руководяча ідея той політики була: полѣпшенне матеріяльного быту священства. Протое така політика не була правдиво народна, бо въ ней народъ не бравъ участи, але була політика такъ звана клерикальна.

Опôсля, уже пару лѣтъ пôзнѣйще, неколи ряды руской интелігенціи почали бôльшатись, тодѣ повставъ антагонізмъ мѣжъ рускимъ клиромъ а интелігенціею, бо ся хотѣла взяти въ свои руки руску політику задля той цѣли, щобъ добитись полѣпшення долѣ для своей касты.

И тая політика, якъ опôсля показалось, не була народною, але одной верст[вы] руской суспôльности, бо народъ въ загалѣ не мавъ тамъ ничъ до дѣла.

Але теперь, хвала Богу, наставъ новый оборотъ въ політицѣ. Найбôльша и найчисленнѣйша часть руского народа т. е. хлѣборобы, ремесленники и мѣщанство переконали ся, що партійна політика жадного хôсна не принесе имъ, протоє самъ рускій народъ взявъ ся до політики и самъ почавъ домагатися своихъ правъ, скликуючи такъ званы хлопски, або народнѝ вѣча по бôльшихъ мѣстахъ Галичины и Буковины.

На тыхъ народныхъ вѣчахъ забирають переважно голосы самѝ наши селяне хлѣборобы, де высказують свои кривды и домагають ся своихъ правъ. Не разъ на такихъ вѣчахъ знаходять ся таки мовцѣ въ сѣракахъ, передъ которыми и найздôбнѣйшій посолъ парламенту мусѣвъ-бы скинути шапку.

Съ того повиннѝ брати собѣ прикладъ наши братя американски Русины и горнутися численно до мѣсцевыхъ братствъ, а ôттакъ до ,,Союза", де-бъ могли забирати голосъ въ русской справѣ и радити надъ полѣпшеннемъ долѣ рускихъ робôтникôвъ.

ПАМЯТАЙТЕ О "НАРОДНОМЪ ДОМѢ"!!

ОДПОВѢДЬ

,,Правдолюбцу" зъ Пасейку.

Мы знаючи нашихъ багато такихъ людей, котрѝ не тôлько що не хочуть приставати до братства, але ще й зъ такого смѣють ся, написали одного разу въ ,,Свободѣ" о такôмъ русинови, котрый до братства не хотѣвъ пристати, а якъ го забило при роботѣ въ Пасейку, не було за що спровадити тѣло до Джерсей Сіти и поховати, бо люде на такого не хотѣли ся складати.

Отже сей фактъ подали мы на науку другимъ: якъ-то зле бути байдужнымъ и не забезпечити ся на выпадокъ смерти въ якôй-будь сосайтѣ, або въ братствѣ. Кождый знае, же оденъ всѣмъ не споможе, але всѣ одного можуть легко.

Той невинной дописи вчепивъ ся ,,Правдолюбецъ съ Пасейку", якъ пьяный плота, и далѣ плести такѝ дурницѣ на ,,Свободу" и нашихъ джерзиситскихъ русинôвъ, що ажъ огидно.

Мы-бъ були на се мовчали, або сказали: на тое песъ псомъ, щобъ брехавъ. Але нашъ ,,Правдолюбецъ" посунувся задалеко въ своей глупотѣ, протое коротко скажемо на се такъ:

1. Мы, коли писали нашу статію, не мали на думцѣ накладати пасейчанамъ обовязокъ: ховати власнымъ коштомъ джерзиситского русина тамъ забитого при роботѣ. Сли, але тѣло було привезене въ церковь и поховане на кладбищѣ, — то добре и за се честь добрымъ людямъ.

2. ,,Правдолюбецъ" не мавъ права понижати и высмѣвати нашихъ людей, котри не хотѣли пôдпирати недбалôсть и за недбалого складати центы наколи ему радили и просили за житя вступити до братства.

3. Сли авторъ статіи въ ,,Viestniku" есть ,,Правдолюбецъ", то чому не пôдписавъ ся — якъ называе ся? Чи-жъ за правду мае хто боятись! А мы хочемо знати его имя, — бо насухо му не выйде за тую подану клевету.

4. Хто-бъ ты не бувъ: чи свѣтовый волоцюга, чи мадьяронскій пôпъ долярохватъ, укрытый пôдъ псевдонімомъ ,,Правдолюбецъ зъ Пасайкъ", що посмѣвъ насмѣвати ся зъ козакôвъ и зъ руской исторіи, то натягни добре въ гору твои ослячѝ уха и послухай уважно, що тобѣ, тумане, перекиньчику, чорна тай пôдла душе, мы тутъ скажемо:

Козаки були такими людьми, котри накладали своею головою за вѣру, за честь и за народъ. Черезъ тее — слово ,,козакъ" стало сінонімомъ ôдваги и лицар-

ской чести. Подумай-же, мадярскій попыхачу, надъ чомъ ты смѣешь ся своимъ безглуздымъ смѣхомъ! яки святы могилы рыешь своимъ свинячимъ рыломъ!

Той смѣхъ — то найкращій доказъ, що „Правдолюбецъ зъ Пасейкъ" не есть Русиномъ. Бо кому-жъ зъ русинôвъ прийшло-бъ до головы, стративши сумлѣне, наплювати на славу и честь славныхъ своихъ батькôвъ?!

Коли-бъ ще до того въ той допиcи можно було побачити хоть крихту розуму, то мы-бъ може посовѣтовали „Правдолюбцу" перечитати уважно исторію Руси, але хорому здорова страва тôлько зашкодить.

А що ся тиче до „гетманства", то краще и славнѣще „гетмановати" въ Jersey City, якъ здирати зъ пасейскихъ русинôвъ остатній центъ на мадьярску праву и при всѣмъ тôмъ не мати навѣть ôдваги пôдписати літературный протестъ своимъ власнымъ именемъ, и брехати на людей, якъ собака зъ-за плота.

Пôдъ чуже имя пôдписують ся тôлько жиды, якъ що вкрадуть, та втечуть до Америки. — Отже, нехай „Правдолюбецъ" выступить смѣло пôдъ своимъ именемъ.

Не соромте ся, доброго, коли вы въ болотѣ, то васъ въ „Свободѣ" гарнько умыемо!

„Гетманъ"
зъ Jersey City.

ОГОЛОШЕНЕ

ЧИТАЙТЕ ВСѢ!

Дня 30 Мая с. р. ôдбуде ся друге зъ порядку головне собраніе „Руского Народного Союза" въ мѣстѣ Шамокінъ Па. въ слѣдуючôмъ порядку:

О 9-ой рано служба Божа съ проповѣдею (проповѣдь буде мати о. Грушка ...авця и редакторъ „Свободы").

По службѣ Божой по...ь по мѣстѣ.

По полудни о 3-ой го...ѣ собраніе делеґатôвъ и ...ѣта „Союза" до години 6-ой вечеромъ.

Потому вечерокъ, по ...рку баль въ Columbia ...

...ъ четверъ о 9-ой го... дальшій нарады деле...въ „Союза" и конець.

РОДИМЦѢ!

Памятайте на той день и ...ѣть всѣ на тое народ...оржество, и наколи у...те власными очима то ...те: якъ то красно, якъ ...обо, же Русины такъ ... взялись працювати надъ собою тутъ въ Америцѣ.

Особливо Вы Русины зъ Пенсилваніи, недалеко мешкаючій мѣста Шамокінъ, спѣшѣть громадно въ той день на тое народне вѣче и покажѣть ся другимъ народамъ кôлько васъ е и якъ дбаете о народну честь!

Зъ околицъ Mahanoy City, Shenandoah най кождый русинъ и русинка прибудуть до Шамокінъ. Тамъ увидять що Русины могуть здѣлати, тамъ наберуть нового духа и новыхъ силъ до вспôльной працѣ для добра Русинôвъ въ Америцѣ!..

ЩО НОВОГО въ АМЕРИЦѢ

Теперъ въ Америцѣ нараховали оденъ міліонъ и сѣмъ сотъ тысячъ такихъ робôтникôвъ, що суть уже ôдъ довшого часу безъ роботы и безъ куска хлѣба.

–0–

Все нещасте, яке навѣстило въ теперѣшной добѣ Америку самй передовй люде и політичнй мужѣ приписують законо-проекту Wilson-а с реформѣ цловой тарифы. Ото теперъ выкрили великій шкандалъ въ конґресѣ, де силовано ся пôдкупити сенаторôвъ, щобъ ухвалу о законѣ цловôмъ зволокали зъ дня на день.

–0–

Въ Бостонѣ розпочали будовничй робôтники въ числѣ 2.000 страйкъ.

–0–

Минувшого тыждня лютилась така страшна буря на озерѣ Michigan, якой уже давно не памятають. Множество паровцѣвъ затопило ся, де згинуло 230 морякôвъ.

–0–

Powderly, знаный орґанізаторъ робôтничой уніи такъ званой „Knights of Labor" зôставъ выключеный зъ ней черезъ тее, що причинивъ ся до ей упадку.

–0–

Въ Braddock, Pa. есть теперъ бôльше якъ 3.500 робôтникôвъ, що не можуть працювати задля браку угля. Єли майнерскій страйкъ ще тыждень потримае, то всѣ фабрики Thompson-а будуть замкнутй.

–0–

Въ Pittsburg-у великй фабрики Shoenberger-а на 15-й улицѣ перестануть робити на довгій часъ задля браку угля и коксу. Наслѣдкомъ того 1.000 робочихъ зôстане безъ працѣ.

–0–

Въ Cleveland, O. ôдбула ся нарада мѣжъ страйкуючими майнерами а властителями копаленъ угля. Робôтники жадали 79 цен. ôдъ тоны выкопаного угля, а капіталисты давали само по 60 цен. Робôтники заявили, що радше зъ голоду умруть, якъ за таку платню робити.

–0–

Недавно въ Чикаґо заложивъ польскій змартвевстанець о. Бажинскій такъ звану „Liga Polska", котра мала соединити всѣхъ полякôвъ и побити москаля. Але теперъ показало ся, що поляки на те обурені роздѣлили ся на единицѣ.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa
Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. J. Konstankiewich
144 South Franklin Str.
Shamokin Pa.

— НА —
„РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ДОМЪ"
ВЪ АМЕРИЦѢ

Пожертвовали дальше:

Еміль Шпакъ	50
Иванъ Дурнякъ	50
Гнатъ Сѣракъ	50
Алексей Курила	3.00
Михаилъ Фецичъ	50
Иванъ Фецичъ	50
Еміль Пейко	50
Михаилъ Курила	25
Анна Курила	25
Теодоръ Ошуракъ	25
Андрей Островскій	25
Теодоръ Дурнякъ	25
Микола Хортъ	40
Стефанъ Ткачъ	25
Андрей Суковачъ	50
Тимко Иванишка	10
Петро Писикъ	25
Иванъ Ткачъ	25
Иванъ Грицовъ	30
Микола Платошъ	я5
Андрей Панько	50
Романъ Панько	1.25
Анна Панько	10
Теодоръ Мациньскій	50
Осипъ Опалка	50

Слава и честь Вамъ дорогй братя! Най Господь Вамъ надгородить за вашй жертвы!

А ну, Братя, кто дальше?

ДОПИСЪ.

Mayfield, Pa.

Хвальна Редакція!

У насъ, хвала Богу, починають Русины братись до народной просвѣтной працѣ, помимо перешкодъ зо стороны нашихъ противникôвъ. Теперъ наставъ такій часъ, що кождый рускій робôтникъ починае самъ мыслити и самъ доходити правды, ôткинувши ôдъ себе всякихъ постороннихъ пôдшептачôвъ такъ званой „Вѣстниковой" „salvation army."

Щиро-рускй патріоты зъ Майфільдъ заложили собѣ руске братство имени св. славянскихъ учителѣвъ Кирила и Методія, котре числить 40 членôвъ и пристало до „Союза". Крôмъ того заходимо ся и стараемъ ся заложити у себе читальню и то неодовга за охотою добрыхъ, здоровомыслячихъ Русинôвъ и за помочію Господа Бога, котрый не дасть намъ марно загинути и блукатись въ темнотѣ якъ дотеперь.

Б. —Ъ.

Слава и честь Вамъ, Русины зъ Майфільдъ, що такъ твердо и непохитно стоите при своимъ и своей святôй Матери Руси не ôдрѣкаете ся и чужимъ не хочете кланяти ся богамъ. Ще разъ: честь и слава Вамъ на весь свѣтъ широкій.

„Свобода".

ЗЪ ШИРОКОГО СВѢТА

Австрія.

*** Угода цлова мѣжъ Австріею и Россіею зостала потверджена въ минувшу суботу.

*** Австрѣйскій цѣсарь приказавъ запровадити робôтничій трибуналъ, де всякй непорозумѣння мѣжъ робôтниками и працюдавцями мають бути залагджонй.

*** Въ Пештѣ, въ угорскôмъ парламентѣ була така сварка, що послы мало не побили ся.

*** Въ селѣ Шіценъ, на Украхъ посварились паробки за одну дѣвчину, до того вмѣшавъ ся жандармъ и вытягнувши револьверъ, забивъ чотирохъ хлопцѣвъ и одну дѣвчину. Другй, видячи тее, кинулись на жандарма и забили го на смерть.

Франція.

*** Славный анархистъ Генрі, котрый пôдкинувъ бомбу въ готелю „Terminus" въ Парижу, заплативъ головою за тую збродню.

*** До села Rive de Gier прійшли циганы и розпяли свои шатры за селомъ. Наразъ въ селѣ зникъ 7-молѣтній хлопчикъ и не можна було го ôдшукати. Наконецъ ôдкрыло ся, що циганы го зарѣзали, спекли и зъѣли.

Нѣмеччина.

*** Въ Берлінѣ, середъ бѣлого дня, якійсь новый Jack the Ripper таки на улицѣ пôдрѣзавъ горло молодôй женщинѣ, котра по хвилѣ умерла. Люде пустились за розбôйникомъ, но не встигли пôймати. Онъ перебѣгши пару улицъ, зновъ хотѣвъ показати свою штуку на другôй женщинѣ, але не вдало ся.

Росія.

*** Зъ Одесы пишуть, що въ 7-охъ губерніяхъ южной Руси появила ся холера и ширить ся дальше.

— ДО —
СВЯЩЕННИКОВЪ ПАТРІОТОВЪ.

Просимо всѣхъ рускихъ священникôвъ патріотôвъ, щобъ въ своихъ церквахъ оголосили народу цѣль и важнôсть головного Собранія „Руского Народного Союза", котре ôдбуде ся 30-го Мая с. р. а щобъ въ той день о 9-й годинѣ рано по всѣхъ рускихъ церквахъ задзвонено три разы на честь и славу народного воскресенія.

Редакція „Свбоды".

СОЮЗНИКАМЪ.

Далѣй, братя, до роботы!
Доки сонце сяе,
Доки въ нашихъ рускихъ жилахъ
Кровь смѣливо грае!

***

Не довго мы на семъ свѣтѣ
Будемъ истновати:
До полудня, — а потому
Въ спрôй спочивати...

***

Зима мине, весна прійде
Всѣмъ Май усмѣхнеть ся,
Тôлько мертвымъ, братьі мои
Весна не вернеть ся...

***

Не воскреснемъ мы нѣколи
По землѣ ходити...
Гей-же поки серце бьеть ся
До роботы, дѣтй!

***

Теперъ, братя, стараймо ся
Для Руси дѣлати,
Для грядущихъ по насъ внукôвъ
Щось доброго дати.

***

Закладаймо для нихъ школы
Учѣмо ихъ зъ мала:
Що мы були, що мы есьмо.
Якъ Русь Русью стала!...

***

Щобы руска вѣра, мова
И тутъ не пропала,
Щобы слава Руси й тутъ,
Сонцемъ засяла!..

Гр. Гр.

РУСКА ТОРГОВЛЯ

СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И РИЗЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА
во ЛЬВОВѢ въ ГАЛИЧИНѢ

Поручае своимъ землякамъ въ Америцѣ всякого рода вещи церковнiи а именно:

Евангелiе нового изданiя въ розличныхъ прехорошихъ оковахъ и оправахъ ôтъ 55 з. р. до 225 злр. Плащанницѣ на полотнѣ ôтъ 18 злр. до 42 злр. на шолковой матерiи ôтъ 48 до 130 злр. Фелоны, Стихарѣ, Хоругви. Фаны, Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты всякого рода, Патрицiи, Чашѣ, Кадилницѣ, Дарохранительницѣ, Пауки, лихтарѣ, альпаковiи, мосяжнiи, и циновiи. Всякiи книги церковни, а особливо поручае образи до Иконостасôвъ хорошои роботи по дуже умѣренныхъ цѣнахъ, на полотнѣ якъ я посылавъ уже до Шенандоагъ Па, Фрiляндъ Па, Мiннеаполисъ Мiнн. а всѣ були совершенно задоволени о чôмъ ся переконати можна.

Чувъ я що въ Америцѣ заберають ся жиды продавати церковнiи вещи и кажуть собѣ за лихiй товаръ надзвичайно дорого платити, для того прошу всѣхъ а особливо Всечестне руске Духовеньство и братства церковни, котримъ лежить на серцю украшенiе домôвъ божихъ, щобы съ своими потребами до мене удавались, я всѣ замовленя яко Русинъ и вашъ родимецъ якъ можь найтаньше и найсовѣстнѣйше виготовлю. Для того не дайте ся ошукувати отъ людей, котри не мають изображенiя о церковныхъ вещахъ. При замовленiяхъ або, обсталюнкахъ, прошу заразомъ и грошѣ присилати, а слибы замовленiе больше стояло якъ 200 злр. или 100 дол. то прошу долучити еще 10 злр. особно на таксу, котру треба заплатити американьскому конзулеви въ Вѣдни за потвердженiе рахунку.

Всяки замовленя прошу посилати черезъ „Свободу“ Цѣнники можно получити въ Редакцiи „Свободы“

Зôстаю съ почтенiемъ
Михаилъ Дыметъ.

ПЕРША РУСКА ГРОСЕРНЯ

Въ Джерсе Сiти.
Пôдъ числомъ 102 Моррисъ улиця.

Краяне повертаючи до краю чи приходячи съ краю, няй зайдуть тамъ а будуть услужени по щыро руски.

Тамъ дасть ся имъ добру раду и пораду о всѣмъ що тôлько потребно.

BILLY & ZUZA.

BANKERS & STEAM SHIP AGENTS,
20 William St.
BAYONNE N J'

Спродають тикети корабельни на найлѣпши лiнiи.
* * * * * * * * * *

Посылають грошѣ до старого краю скоро, таньо и безпечно безъ клопоту.

Продають руски книги по зниженыхъ цѣнахъ а то:

Великiй Молитвословъ	2. 50
Великiй Зборникъ , , ,	2. 50
Изборникъ великiй , , .	3. 50
Псалтиръ великiи . , ,	2. 75
Зборникъ малiй въ доброй оправѣ , , , , , , , , ,	1. 75
Молитвословъ , , , , , , ,	1. 75
Надежда моя , , , , ,	1. 80
та сама въ скорянои опр.	85
Хлѣбъ Души въ доброй оправѣ. , , , , , , , ,	1. 75
такiй самъ брошур. , , ,	75
Зборникъ малiй , , , , ,	35
Молитвословъ малiй , , ,	25

Маемо також всяки словенски книги. Кто собѣ хоче купити няй зголосить ся пôдъ высше подану адресу.

BOLESLAW SEEGER

Поручае ся ласкавой памяти краянôвъ що въ его салонѣ завсе свѣже пиво и рôжнородни напой.

Хороша с а л я для забавъ и братскихъ засѣданъ.

168. Warren & Dodley Strs.
JERSEY CITY N. J.

А. ВАВIАК

686 3. ав. межи 21 а 22 ул.
S. Broklyn N. Y.

Найславнѣйшiй краевiй рѣзникъ. Его ковбасы и вуженина розходить ся по цѣлой Америцѣ.

Замовленя и обсталюнки услугуесь скоро и точно.

W. BUDZYNSKI.

122 Cedar Str.
New York.
Помежи Greenwich i Washington улицями.

АГЕНТУРА КОРАБЕЛРНА И КОЛIОВА.

Спродае шифкарты на найлѣпшiи линiи морскiй на Бременъ и Гамбургъ. Посылае грошѣ до всѣхъ части свѣта.

Звертаемъ увагу, що яко свôй чоловѣкъ обходить ся съ людьми сумлѣнно.

HERMAN GIZANG

Рôгъ Варренъ и Моррисъ ул.
Jersey City N. J.

Утримуе въ своимъ складѣ найрозмаитшiи трунки такъ старо-краевiи якъ и американьскiй

Саля для забавъ весѣльнихъ.

НАЙБОГАТША

Гросерня и Dry Goods
I. ТАЛПАША и Я. ЖИЛИЧА

727. Commerce Str.
ШАМОКИНЪ ПА.

Заосмотрена съ гори ажъ до долу въ найлучшiи товари съ першои руки Все свѣже.

Краяне не оминайте своихъ, бо бувъ бы великiй грѣхъ! и не слава для руского народа. не забудте

J. TALPASZ & J. ZYLICZ

D OLDENBURG

ПРЕДПРIЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

77-87 Morris Str.
Jersey City N.J.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

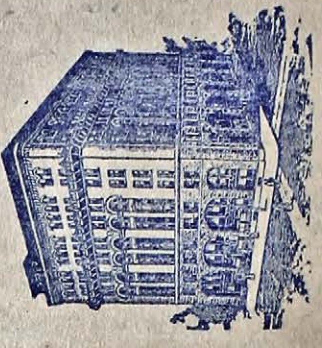
F. MISSLER & KRIMMERT,

Продаю найтуньше шифкарты до старого краю и посилаю грошѣ въ якъ найкоротшôмъ часѣ певно, беспечно безъ жадного клопоту.

Кôлько то уже людей посилало грошѣ до старого краю и купило у мене шифкартъ? а еще жаденъ не скарживъ ся що му була яка хиба.

Поручаюсь памяти моимъ краянамъ остаюсь съ глубокимъ поважанемъ а не забувайте на

F. MISSLER

106 WEST STREET
NEW YORK
А въ JERSEY CITY
77 GRAND STREET

САЛОНИСТИ!

Се иде о ваше добро познакомитись зъ нами.

Сли кто купить у насъ хоть разъ, а переконаесь що добрый зробивъ интересъ.

Зголошуйтеся до нашого складу, або посылайте о пробку (sample)

зъ глубокимъ почтенiемъ

EMANUEI GROSS.

Jmporter of Wines and Liqours
Головный складъ 357 Henderson Str.

38 ESSEX STR. JERSEY CITY
NEW YORK.

FRANK WEIGEL

Найлѣпшiи
Найтуньшiи
а
на часъ направити кождому зигарки, зигары и все що въ закресъ годинникарскiй входить.

131 YORK STREET
JERSEY CITY, N. J.

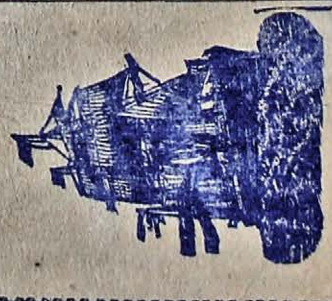
M. SINGER,

101 MORRIS STREET,
межи Washington a Warren улицями.
Jersey City.

Поручае свôй складъ винъ заграничныхъ всякого рода пива, медъ, горѣлку лiкеры по найтуньшой цѣнѣ.

Незабувайте за него.

Д. САЛЕЙ

Посилае грошѣ до старого краю,

Кôлько то грошей пôславъ въ ОлиФантъ, Плимавтъ и Шенандоа, но нѣкто не може сказати щобъ ему хотяй одень центъ пропалъ.

Продае такъ само шифкарты на всѣ линiи морски.

Якъ до своего чолоѣка повинни Русини завсе удаватись чи ѣдучи до старого краю, чи съ краю пôдъ адресу.

D. SALEJ
247 WARREN ST.
JERSEJ CITY
N.J.

Молись, трудись, тверезись, учись, до „Союза“ запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближнего люби, церковъ посѣщай, „Свободу“ читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ льотерiю не грайте, тôлько грошь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“ ану скинтесь по центови! Се не запоминайте!...... Буде зъ васъ!